

בש"פ 1523/18 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 1523/18

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

העוררת:

מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב:

פלוני

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות
אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה:

ו' באדר התשע"ח (21.2.2018)

בשם העוררת:

עו"ד סיגל בלום

בשם המשיב:

עו"ד פנחס כהן

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) התשנ"ו - 1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטת ש' רנר) במ"ת 31585-07-17 מיום 19.2.2018, במסגרתה קיבל בית המשפט את בקשת המשיב לעיון חוזר בתנאי שחרורו ממעצר.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המשיב הוגש כתב אישום ביום 14.7.2017, המייחס לו עבירת אינוס (ריבוי עבירות), לפי סעיפים 345(א)(3), 351(א) ו-351(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); מעשה מגונה (ריבוי עבירות), לפי סעיף 348(א) בנסיבות סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין וסעיף 351(ג)(3) לחוק העונשין; ומעשה סדום (מספר עבירות), לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין, סעיף 351(א) בנסיבות סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין, וסעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 351(ב) לחוק העונשין.

על פי העובדות המתוארות בכתב האישום, ביצע המשיב עבירות מין חמורות באחותו, ילידת 2002, במשך עשר שנים, במקום מגוריהם של השניים. המשיב, יליד 1997, היה קטין בעת ביצוע העבירות המיוחסות לו.

3. יחד עם כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים, אשר התקבלה על ידי בית משפט קמא (השופט ד' טפרברג) ביום 7.8.2017. לצד זאת, נקבע כי המשיב יוכל לפנות לבית המשפט בבקשה להורות על חלופת מעצר.

חלופה שהוצעה על ידו בבית סבו וסבתו נדחתה על ידי בית המשפט (השופט ש' רנר) בהחלטתו מיום 24.9.2017. ערעור שהוגש על ההחלטה נדחה על ידי בית משפט זה (השופט מ' מזוז) בבש"פ 7684/17 בהחלטתו מיום 16.10.2017.

4. ביום 14.11.2017 קיבל בית משפט קמא (הנשיא א' פרקש) את בקשת המשיב לשחרור לחלופת מעצר בית מלא ביחידת דיור ביישוב ענתות בבית חברו של המשיב, בפיקוח של שלושה מפקחים.

בקשה לעיון חוזר שהגיש המשיב, בה ביקש לשנות את מקום חלופת המעצר לבית סבו וסבתו, נדחתה בהחלטת בית המשפט (השופט ש' רנר) מיום 21.12.2017. יחד עם זאת קיבל בית המשפט את בקשת המשיב לאפשר לו לצאת לתפילות בבית הכנסת ביישוב ענתות, בליווי צמוד של אחד המפקחים.

בהחלטה נוספת מיום 15.1.2018 נקבע כי המשיב יהיה רשאי לצאת לתפילת ערבית ולשיעור בבית הכנסת ביישוב ענתות בימים א' עד ה' בין השעות 20:15 עד 22:30, בליווי אחד המפקחים, וכן כי יהיה רשאי לצאת לתפילות בבית כנסת בפסגת זאב, לתפילת שחרית, בימים א' עד ה' בין השעות 05:45 עד השעה 08:00, ולתפילת מנחה, בין השעות 16:00 עד 17:00, וכל זאת בליווי אחד המפקחים.

בהמשך החלטתו, דחה בית המשפט את בקשת המפקחים להשתחרר מפיקוח ומערבות שהפקידו, תוך שקבע כי זו הוגשה זמן קצר לאחר שהתחייבו לפקח על המבקש, ומשמעות שחרורם מפיקוח הוא השבת המבקש למעצר. בית המשפט הוסיף, ביחס להצעה שהועלתה על ידי בא כוח המשיב, כי ככל שתוגש בקשה לאפשר למשיב לצאת לעבודה במקום עבודתו של אחד המפקחים, היא תשקל לגופה.

5. ביום 19.2.2018 קיבל בית המשפט את בקשתו של המשיב לאפשר את יציאתו לעבודה, על אף התנגדותה של העוררת, והורה כי המשיב יהיה רשאי לצאת ממקום חלופת מעצרו לצורך עבודה בניקיון שתי ישיבות בפסגת זאב, בימים א' עד ה' בין השעות 08:00 עד 17:30 וביום ו' מהשעה 08:00 עד 13:30, בליווי אחד ממפקחיו.

על החלטה זו הגישה העוררת ערר, ביום 20.2.2018, לבית משפט זה - הוא הערר שלפניי.

6. יצוין עוד, כי לבקשת העוררת, הורה בית המשפט על עיכוב ביצוע ההחלטה עד ליום 21.2.2018 בשעה 11:00. בדיון שהתקיים לפניי ביום 21.2.2018 בשעה 09:00 הוריתי על עיכוב ביצוע ההחלטה עד למתן החלטה אחרת.

תסקירי המעצר בעניינו של המשיב

7. לערר שהובא בפניי צורפו שישה תסקירים שהוגשו בעניינו של המשיב. לצורך דיונו, אתיחס רק לחלקים הרלוונטיים מהתסקירים הנוגעים הן למסוכנותו של המשיב הן למצבה של המתלוננת.

8. בתסקיר מעצר מיום 31.7.2017, נכתב כי להתרשמותו של שירות המבחן המשיב מתקשה להכיר באחריותו לבחירותיו; לגרסת המשיב המעשים המיוחסים לו נעשו בהסכמת אחותו הקטינה; הוא אינו סבור שהתנהגותו היתה פוגענית; וכי הוא אינו מבטא אמפתיה כלפיה. להערכת שירות המבחן, קיים סיכון להישנות התנהגות מינית פוגעת מצד המשיב.

בתסקיר מעצר משלים מיום 7.11.2017, שב שירות המבחן והזכיר את הסיכון הנשקף מהמשיב. אשר למתלוננת, נכתב בתסקיר כי היא התאקלמה במסגרת חוץ ביתית וכי היא החלה בהליך טיפולי.

בתסקיר מעצר משלים נוסף מיום 21.12.2017, שהוגש על פי החלטת בית המשפט ביחס לאפשרות שינוי בתנאי השחרור, נכתב, ביחס למתלוננת, כי היא הוכרזה כ"קטינה נזקקת" וכי היא שוהה במסגרת טיפולית תחת צו משפטי. כן נכתב, כי המתלוננת חשה איום מפני המשיב, וכי כאשר נודע לה על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, היא הביעה חשש בשל האפשרות שתפגוש במשיב בירושלים.

9. בתסקיר מעצר משלים נוסף מיום 18.2.2018, אשר התייחס לבקשת המשיב לצאת לעבודה, נכתב כי המשיב מתקשה לכלכל את עצמו וכי הוא חש שעמום ותסכול משהותו הארוכה במקום חלופת המעצר. להערכת שירות המבחן, על אף עמידתו בתנאי השחרור והימנעותו מיצירת קשר עם המתלוננת, לא חל שינוי בסיכון הנשקף ממנו, בין היתר לנוכח העובדה שהוא שולל נזקקות טיפולית.

אשר למתלוננת, נכתב כי היא נוהגת לבקר בבית הוריה בחופשות מהמסגרת הטיפולית בה היא מצויה, וכי בית

הוריה נמצא בשכונה סמוכה למקום העבודה המוצע של המשיב. כן צוין, כי לאחר עדותה בבית המשפט חלה הידרדרות במצבה הרגשי, וכי כל הקלה נוספת בתנאי שחרורו של המשיב תערער את מצבה הרגשי ואת יחסיה עם בני משפחתה. על אף זאת, לנוכח העובדה שמקום העבודה המוצע רחוק מהמסגרת הטיפולית בה נמצאת המתלוננת; לנוכח התרשמותו של שירות המבחן מהמעסיק המוצע (אחד המפקחים של המשיב); ולנוכח העובדה שבמקום העבודה המוצע שוהים גברים בלבד, המליץ שירות המבחן לשקול בחיוב את האפשרות לשחררו לעבודה, בתנאי שלא יוכל לעבוד בימים בהם המתלוננת יוצאת לחופשות בבית הוריה, על מנת להפחית את הסיכון הנשקף כלפיה.

טענות הצדדים בערר

10. בנימוקי הערר ובדיון שנערך לפני, טענה העוררת כי החלטת בית משפט קמא לשחרר את המשיב למעשה מרוקנת מתוכן את ההחלטה למעצר עד תום ההליכים של המשיב בתחילת ההליך, ו"מכרסמת" בתנאי מעצר הבית. משמעותה של ההחלטה מושא הערר שלפנינו, לטענת העוררת, הינה כי המשיב יוכל לשהות רוב שעות היום מחוץ למקום מעצר הבית, תוך התעלמות ממסוכנותו הרבה.

לשיטת זאת כוח העוררת, הגשת בקשות חוזרות ונשנות מצד המשיב ביחס לחלופות מעצר וביחס לשינוי תנאי השחרור אינה מוצדקת, שכן לא התקיימו בעניינו העילות לעיון חוזר הקבועות בסעיף 52 לחוק המעצרים.

בהקשר זה מדגישה זאת כוח העוררת, כי המשיב לא הצביע בפני בית משפט קמא על שינוי נסיבות או עובדות חדשות המצדיקות "הקלה דרמטית" בתנאי מעצרו, בפרט כאשר חלף זמן קצר מאז ניתנה ההחלטה האחרונה בעניינו. העוררת טוענת עוד, כי בית משפט קמא לא נתן משקל מספק להשפעת ההחלטה על מצבה הנפשי של המתלוננת, וזאת על אף האמור בתסקירי שירות המבחן.

11. מנגד, סבר בא כוחו של המשיב כי החלטת בית משפט קמא היא נכונה, בפרט משום שהיא נסמכה על המלצת שירות המבחן. כן טען כי גם העובדה שהמשיב לא הפר עד כה את תנאי השחרור, תומכת בתוצאה אליה הגיע בית משפט קמא. לשיטתו, סיום עדותה של המתלוננת בהליך העיקרי מהווה נימוק מספק להצדקת עיון חוזר בהחלטה על תנאי השחרור. כן צוין, כי הבקשה ליציאה לעבודה הוגשה "ביוזמת" בית משפט קמא, לנוכח מצוקת המפקחים, המתקשים לעמוד בנטל הפיקוח.

דיון והכרעה

12. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך לפני, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להתקבל.

13. סעיף 52 (א) לחוק המעצרים מורה כי נאשם ששוחרר לחלופת מעצר ראשי לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר, בענין הנוגע לתנאי השחרור, אם נתגלו עובדות חדשות, נשתנו הנסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה.

מטרתו של הליך העיון החוזר בהחלטה על תנאי שחרור ממעצר היא אפוא לבחון, האם מאז שניתנה ההחלטה על תנאי השחרור לחלופת מעצר השתנו הנסיבות, או נתגלו עובדות חדשות, אשר יש בהן כדי להשפיע על תנאי השחרור, באופן שיש בו "כדי לשנות את נקודת האיזון הראויה בין עניינו של הנאשם בהגשמת חירותו האישית כפרט לבין האינטרס הציבורי בהגנה על בטחון הציבור והבטחת תקינות ההליך השיפוטי" (בש"פ 2/06 זילברפלג נ' מדינת ישראל (7.2.2006)).

14. אמנם, הגשת בקשות לשינוי תנאי השחרור ממעצר היא זכות דיונית של הנאשם, אך משדיון מעמיק בבקשותיו מצריך הקדשת זמן ומשאבים מצד הרשויות - בהן בתי המשפט, רשויות התביעה ושירות המבחן - ראוי שייעשה בזכות זו שימוש סביר ומידתי. כך לא נעשה במקרה דנן.

בענייננו, מיד לאחר מתן החלטתו של בית משפט קמא הגיש המשיב באופן תכוף בקשות חוזרות ונשנות לשנות את תנאי השחרור ממעצר, ביניהן בקשות לשינוי מקום חלופת המעצר, הוספת מפקחים, ובקשות לאפשר לו לעזוב את מקום חלופת המעצר לצרכים שונים. זאת, מבלי שהונח מסד עובדתי לשינוי מהותי בנסיבותיו של המשיב, ומבלי שעבר די זמן כדי לבחון האם חלוף הזמן כשלעצמו מצדיק בחינה מחודשת של תנאי השחרור ממעצר. משכך, לא עמד המשיב בתנאיו של סעיף 52(א), ודי בכך כדי לקבל את הערר.

15. אף לגופם של דברים, איני סבור כי החלטת בית משפט קמא בדיון יסודה. משקיבל בית משפט קמא את בקשותיו של המשיב ליציאה ממקום חלופת המעצר הן לתפילות בבית הכנסת הן למקום העבודה, משמעות הדבר היא כי המשיב שוהה כ-14 שעות ביום מחוץ למקום חלופת המעצר. זאת, כאשר אין חולק על מסוכנותו הרבה של המשיב כעולה מכתב האישום וכפי שנדונה בתסקירי שירות המבחן הרבים שהוגשו בעניינו.

בנוסף, על פי הערכתו של שירות המבחן, שלא נסתרה, ההקלות הרבות בתנאי השחרור מרעות את מצבה הנפשי של המתלוננת, בפרט בשל כך שמקום העבודה שהוצע על ידי המשיב נמצא בשכונה הסמוכה לבית הוריה, אליו היא מגיעה בחופשות. בהקשר זה, מצאתי טעם של ממש בטענת העוררת, לפיה הפתרון שהוצע בדיון בבית משפט קמא, שעל פיו תאסר יציאתו של המשיב למקום עבודתו בכל פעם שהמתלוננת תודיע על כוונתה להגיע לביקור בבית הוריה, מהווה היפוך היוצרות. לו תידרש המתלוננת להודיע מראש על כוונתה לבקר בבית הוריה, יוצר מצב א-נומלי שבו על קורבן העבירה מוטלים "תנאים מגבילים" תחת שיוטלו על הנאשם. לכך אין בידי להסכים. אף מטעם זה לא יכולה החלטת בית משפט קמא להיוותר על כנה.

הקרבה בין מקום העבודה המוצע לבית הוריה של המתלוננת מעוררת גם את החשש לשיבוש הליכי משפט מצד המשיב, הכופר בעבירות המיוחסות לו. בנסיבות מסוימות, חשש זה אינו מתאיין גם כאשר המתלוננת סיימה למסור את עדותה בבית המשפט (בש"פ 1706/15 פלוני נ' מדינת ישראל (15.3.2015)). לא מן המותר לציין בהקשר זה, כי כעולה מהודעת הערר, במסגרת ההליך המתנהל בפני בית משפט קמא, ביקש המשיב לקבל את התיק הפסיכיאטרי של המתלוננת, דבר העשוי להביא לזימונה של המתלוננת בשנית אל דוכן העדים, וממילא יש לנקוט משנה זהירות כדי למנוע ניסיון לשיבוש הליכי משפט מצד המשיב.

16. לנוכח האמור, אני מורה על קבלת הערר באופן שהחלטתו של בית משפט קמא מיום 19.2.2018, המאפשרת למשיב לצאת בכל יום למקום העבודה המוצע, תבוטל.

ניתנה היום, ז' באדר התשע"ח (22.2.2018).

ש ו פ ט
